

Folkhälsomyndigheten

Skattning av antalet personer som lever med en hepatit C- infektion i Sverige 2015

Skattning av antalet personer som lever med en hepatit C-infektion i Sverige 2015

Bindningar och jäv

För Folkhälsomyndighetens egna experter och sakkunniga som medverkat i rapporter bedöms eventuella intressekonflikter och jäv inom ramen för anställningsförhållandet.

När det gäller externa experter och sakkunniga som deltar i Folkhälsomyndighetens arbete med rapporter kräver myndigheten att de lämnar skriftliga jävsdeklarationer för potentiella intressekonflikter eller jäv. Sådana omständigheter kan föreligga om en expert t.ex. fått eller får ekonomisk ersättning från en aktör med intressen i utgången av den fråga som myndigheten behandlar eller om det finns ett tidigare eller pågående ställningstagande eller engagemang i den aktuella frågan på ett sådant sätt att det uppkommer misstanke om att opartiskheten inte kan upprätthållas.

Folkhälsomyndigheten tar därefter ställning till om det finns några omständigheter som skulle försvåra en objektiv värdering av det framtagna materialet och därmed inverka på myndighetens möjligheter att agera sakligt och opartiskt. Bedömningen kan mynna ut i att experten kan anlitas för uppdraget alternativt att myndigheten föreslår vissa åtgärder beträffande expertens engagemang eller att experten inte bedöms kunna delta i det aktuella arbetet.

De externa experter som medverkat i framtagandet av denna rapport har inför arbetet i enlighet med Folkhälsomyndighetens krav lämnat en deklARATION av eventuella intressekonflikter och jäv. Folkhälsomyndigheten har därefter bedömt att det inte föreligger några omständigheter som skulle kunna äventyra myndighetens trovärdighet. Jävsdeklarationerna och eventuella kompletterande dokument utgör allmänna handlingar som normalt är offentliga. Handlingarna finns tillgängliga på Folkhälsomyndigheten.

Denna titel kan beställas från: Folkhälsomyndighetens publikationsservice,
e-post: publikationsservice@folkhalsomyndigheten.se.

Den kan även laddas ner från: www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material

Citera gärna Folkhälsomyndighetens texter, men glöm inte att uppge källan. Bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten. Det innebär att du måste ha upphovsmannens tillstånd att använda dem.

© Folkhälsomyndigheten, 2016.

Artikelnummer: 16062

ISBN 978-91-7603-688-4 (pdf)

Förord

Vi har skattat antalet personer i Sverige som idag (2016) lever med akut eller kronisk hepatit C infektion. Det är viktigt att veta hur stor prevalensen är för att kunna göra goda skattningar av risk för smitta vid val av motåtgärder och preventiva insatser. Vidare finns det nu ny och effektiv läkemedelsbehandling mot Hepatit C, varför kunskap om antal individer är nödvändigt för att kunna göra hälsoekonomiska analyser där kostnader vägs mot nytta. Socialstyrelsen genomförde 2007-2010 en kampanj där landstingen uppmanades att spåra och identifiera personer som genom blodtransfusion smittats av hepatit C åren 1965-1992, innan screening av blod infördes. Genom denna insats identifierades ungefär 6 000 personer.

Kunskapen om gruppens storlek bör vara intressant bl.a. för landets smittskydd, för brukarföreningar och för de landsting som redan driver eller överväger att införa sprutbytesverksamhet.

Skattningen har gjorts av Monica Nordvik vid Enheten för epidemiologi och hälsoekonomi, i samarbete med Maria Axelsson och Torsten Berglund vid samma enhet.

Vi avser att uppdatera dessa skattningar regelbundet.

Folkhälsomyndigheten, 2016

Anders Tegnell

Avdelningschef

Avdelningen för epidemiologi och utvärdering

Innehåll

Förkortningar	8
Sammanfattning	10
Summary	11
Syfte	12
Bakgrund	14
Hepatit C	14
Utläkning	15
Prevalens av hepatit C i Sverige	15
Tidigare skattningar	15
Metod och resultat	16
Referenser	17

Förkortningar

HCV – hepatit C-virus

SmiNet – anmälningssystem för smittsamma sjukdomar

Sammanfattning

Syftet med detta projekt har varit att göra en skattning av antalet individer i Sverige som lever med en akut eller kronisk hepatit C-infektion. En litteraturgenomgång i kombination med samkörning med folkbokföringen av de fall som rapporterats enligt smittskyddslagen under åren 1990 t.o.m. 2015 har genomförts för att ta hänsyn till antalet avlidna, utflyttade eller avförda. Denna genomgång visar att antalet som lever med en diagnostiserad och akut eller kronisk hepatit C-infektion kan skattas till mellan 35 000 och 45 000 personer. Vi föreslår att en liknande skattning genomförs årligen så att en aktuell prevalensberäkning kan publiceras i samband med den epidemiologiska årsrapporten för hepatit C. Därutöver skulle en metod som också tar hänsyn till och inkluderar mörkertalet av odiagnostiserade fall även behöva tas fram.

Summary

Estimation of the number of individuals living with an HCV-infection in Sweden 2015

The purpose of this project has been to estimate the number of individuals in Sweden who are living with an acute or chronic HCV-infection. A literature review in combination with a register control on how many were diseased, emigrated or reported missing, shows that the number can be estimated to between 35 000 and 45 000. This estimate does not include the number of people living with an undiagnosed HCV-infection, why a method for estimating the undiagnosed number also is in need to be developed.

N.B. The title of the publication is translated from Swedish, however no full version of the publication has been produced in English.

Syfte

Syftet och målet med projektet är att få fram ett rimligt estimat på hur många som idag lever med en akut eller kronisk hepatit C-infektion i Sverige.

Bakgrund

Sedan 2014 finns nya effektiva läkemedel för behandling av infektion med hepatit C (HCV), som i mer än 90 procent av de behandlade fallen leder till utläkning av infektionen. Med de nya läkemedlen ges behandlingen under kortare tid och de ger färre och mindre allvarliga biverkningar än den tidigare behandlingen med interferon. Men dessa nya läkemedel kostar mycket och kommer under en första period endast ges till de svårast sjuka¹. Behandling med interferon rekommenderas inte idag, då biverkningsprofilen anses oacceptabel i jämförelse med den nya behandlingen (1).

För att kunna göra en kostnadsnyttoanalys av att behandla alla, en del, eller ett fåtal av dessa patienter, samt hur sjukdomsbördan framöver påverkas, krävs i första steget en aktuell prevalensberäkning. Vi behöver alltså få kunskap om hur många i Sverige som idag lever med en diagnosticerad akut eller kronisk hepatit C-infektion, som inte är utläkt.

Hepatit C

Infektionen orsakas av ett virus, kallat hepatit C-virus (HCV) och är i många länder mycket utbrett. WHO uppskattar att mellan 130 till 170 miljoner människor världen över har en kronisk infektion med HCV och upp till 4 miljoner individer nysmittas årligen med akut infektion med HCV (2, 3). Här i Sverige är förekomsten relativt sett låg och starkt kopplad till injicering av narkotika (4).

Hos en person med hepatit C-infektion finns HCV finns i blodet och överförs genom att smittat blod kommer in i blodbanan hos en exponerad individ, till exempel genom delning av sprutor och kanyler, kontakt med smittat blod inom sjukvården, vid icke medicinska ingrepp som piercing och tatuering om verktyg används som inte är sterila, eller i sällsynta fall genom att smittat blod kommer i kontakt med slemhinnor eller öppna sår. HCV kan också smitta sexuellt, men det är ovanligt. Före 1992 förekom även smitta vid blodtransfusion och organ- och vävnadstransplantation i Sverige, men efter att screeningtest för HCV introducerades testas alla donatorer vid varje donation, så risken är mycket låg (4).

Inkubationstiden för hepatit C-infektion är två till fem månader. Många som smittas får inga symptom alls, medan andra kan besväras av trötthet och influensaliknande symptom under lång tid. En del läker själva ut infektionen under den akuta fasen (se nedan) men många blir kroniska bärare av viruset. Den akuta fasen av sjukdomen pågår vanligtvis i ca sex månader och bäraren av viruset är under denna period som mest smittsam eftersom denne då har höga virushalter i blodet (4). De som inte läkt ut efter sex månader är att betrakta som kroniska bärare av viruset med fortsatt smittsamhet (5). Följder av kronisk hepatit C-infektion är

¹ Se lv.se/hcv

framför allt skador på levern såsom cirros och levercancer. I Sverige drabbas årligen ca 600 personer av levercancer (6) och omkring 160–180 levertransplantationer utförs för närvarande per år (7). Kronisk hepatit C-infektion är den bakomliggande orsaken till cirka en fjärdedel av de levertransplantationer som utförs i Sverige (1).

Utläkning

När det gäller andelen patienter som läker ut infektionen spontant så är den svår att estimera. Duberg m fl. skattar andelen till 15–40 procent av de infekterade (8, 9), en annan artikel anger ett spann på 14 till 56 procent (10) och en översiktsartikel rapporterar andelen utläkta fall mellan 18 och 34 procent (5).

Enligt uppgifter har ca 1 100 individer per år behandlats med kombinationsbehandling sedan år 2000, alltså totalt 10 000 – 15 000 personer under hela perioden. Av dessa patienter antas åtminstone 5 000 ha läkt ut av behandlingen. Osäkerheten beror på otillräcklig kunskap om fördelningen av olika genotyper av viruset, eftersom de har olika grad av utläkning (8, 9).

Prevalens av hepatit C i Sverige

Tidigare skattningar

Duberg m fl. publicerade 2009 en skattning av antalet personer infekterade med HCV i Sverige (11). I artikeln framkommer att det mellan 1990, då hepatit C-infektion blev anmälningspliktig, och 2006 rapporterades totalt 43 623 fall. Dessa anmälda fall samkördes med befolkningsregistret. Resultatet av den samkörningen var att 623 fall inte kunde återfinnas i befolkningsregistret p.g.a. felaktigt personnummer, 7 031 hade avlidit och 1 304 hade emigrerat. Dubergs totalsiffra blev då 34 700 personer. Värt att notera är att man i artikeln varken tar hänsyn till antalet som spontanläkt eller läkt ut efter behandling.

I en artikel från 2014 (12) estimeras antalet som fram till och med 2012 har eller har haft en hepatit C-infektion till 43 200, men när författarna tar hänsyn till eventuell underdiagnostisering så blir skattningen ca 53 000 personer.

Metod och resultat

I början av 2016 fanns det 64 200 fall av hepatit C-infektion som anmäls mellan 1990 och 2015 till SmiNet, den nationella databasen över fall som rapporteras till Folkhälsomyndigheten enligt smittskyddslagen,

Vi samkörde dessa 64 200 fall med befolkningsregistret. Resultatet blev att 5 000 fall inte kunde hittas på grund av felaktiga eller ofullständiga personnummer, 15 800 personer hade avlidit, 1 300 personer var utflyttade från Sverige och 200 var försvunna/obefintliga.

Vi gjorde en konservativ skattning av andelen av de infekterade som spontanläkt, 15 procent. Vidare skattade vi antalet personer som läkt ut genom medicinering till 5 000.

Dessa beräkningar ger oss en skattning på ca 37 500 individer som lever i Sverige idag med en akut eller kronisk hepatit C-infektion, som inte läkt ut. Utöver dessa tillkommer ett okänt antal individer som inte diagnosticerats, det s.k. mörkertalet.

Vi bedömer det som rimligt att den faktiska prevalenssiffran på de som fått en diagnos och som lever med en akut eller kronisk hepatit-C infektion som inte läkt ut, ligger mellan 35 000 och 45 000.

Referenser

1. Läkemedelsverket. Läkemedelsbehandling av hepatit C virusinfektion hos vuxna och barn – behandlingsrekommendation. Läkemedelsverket; 2015.
2. WHO. Hepatitis C. Wkly Epidemiol Rec. 2011.
3. Perz JF, Armstrong GL, Farrington LA, Hutin YJF, Bell BP. The contributions of hepatitis B virus and hepatitis C virus infections to cirrhosis and primary liver cancer worldwide. *Journal of Hepatology*. 2006;45(4):529-38.
4. <http://www.folkhalsomyndigheten.se/amnesomraden/smittskydd-och-sjukdomar/smittsamma-sjukdomar/hepatit-c/>: Folkhälsomyndigheten; 2015 [cited 2015 0629].
5. Westbrook RHD, G. Natural history of hepatitis c. *Journal of Hepatology*. 2014;61:S58-S68.
6. Socialstyrelsen. Socialstyrelsens statistikdatabas
<http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/cancer>: Socialstyrelsen; 2015 [cited 2015 18 januari].
7. Socialstyrelsen. Antal transplanterade organ 2000-2015
<http://www.livsviktigt.se/omdonation/statistik/PublishingImages/Antal%20transplanterade%20organ%202000-2015%20%28f%c3%b6r%20webben%29.pdf>: Socialstyrelsen; 2015 [cited 2016 18 januari].
8. Duberg AS, Blach S, Falconer K, Kaberg M, Razavi H, Aleman S. The future disease burden of hepatitis C virus infection in Sweden and the impact of different treatment strategies. *Scandinavian journal of gastroenterology*. 2015;50(2):233-44.
9. Folkhälsomyndigheten. Smittsamhet vid infektion av hepatit C-virus. 2014.
10. Cho YK, Kim YN, Song BC. Predictors of spontaneous viral clearance and outcomes of acute hepatitis C infection. *Clinical and molecular hepatology*. 2014;20(4):368-75.
11. Duberg AS, Pettersson H, Aleman S, Blaxhult A, Daviethsdottir L, Hultcrantz R, et al. The burden of hepatitis C in Sweden: a national study of inpatient care. *Journal of viral hepatitis*. 2011;18(2):106-18.
12. Bruggmann P, Berg T, Ovrehus AL, Moreno C, Brandao Mello CE, Roudot-Thoraval F, et al. Historical epidemiology of hepatitis C virus (HCV) in selected countries. *Journal of viral hepatitis*. 2014;21 Suppl 1:5-33.

I denna rapport presenteras Folkhälsomyndighetens beräkning av antalet individer i Sverige som lever med en diagnosticerad akut eller kronisk hepatit C-infektion i Sverige idag (2016). Beräkningarna visar att antalet kan skattas till mellan 35 000 och 45 000 personer.

Folkhälsomyndigheten är en nationell kunskapsmyndighet som arbetar för en bättre folkhälsa. Det gör myndigheten genom att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsorisker.

Vår vision är en folkhälsa som stärker samhällets utveckling.

Folkhälsomyndigheten

Solna Nobels väg 18, SE-171 82 Solna **Östersund** Forskarens väg 3, SE-831 40 Östersund.

www.folkhalsomyndigheten.se